

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Innvandringsavdelingen

Vår dato 21.11.2006
Deres dato 12.10.2006
Vår referanse DM-62138
Deres referanse 200603652-/CEF

Ekteskapsinngåelse i et integreringsperspektiv. Svar på høring

Vi viser til departementets høringsbrev av 12.10.06.

NHO har i utgangspunktet ikke kompetanse til å ha noen oppfatning om spørsmål som angår tvangsgifte. Når vi likevel velger å uttale oss, skyldes det at de tiltakene mot tvangsgifte som vurderes, også vil ha effekter på forhold som angår integrering, og dermed også arbeidsmarked og samfunnsforhold for øvrig.

Innvandrerbefolkningen i Norge er i sterk vekst. Den består i dag av 387.000 personer (SSB), en økning fra om lag 120.000 for 20 år siden. Den sterke økningen ser ut til å fortsette. Ifølge anslag fra SSB (mellomalternativet) vil vi om 20 år ha en innvandrerbefolkning på 800.000, hvorav nær 470.000 fra ikke-vestlige land. I 2060 vil tallene være 1,4 millioner, hvorav 860.000 ikke-vestlige.

Dette stiller store utfordringer til integreringsarbeidet, som er et samfunnsansvar. Arbeidslivet blir ofte, med rette, holdt frem som den viktigste arena for integrering. Det er vår erfaring at bedriftene i all hovedsak er åpne, inkluderende og ansetter på bakgrunn av kompetanse. NHO har arbeidet, og vil fortsette å arbeide, for at våre medlemsbedrifter skal føre en rekrutteringspraksis som sikrer alle like muligheter, uavhengig av etnisk og kulturell bakgrunn.

Innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn har gjennomgående lavere formell utdanning enn majoritetsbefolkningen. Elever med innvandrerbakgrunn gjør det generelt dårligere på skolen og faller i større grad ut av videregående skole. Særlig gjelder dette guttene. Det vil i neste runde kunne påvirke yrkesdeltakelsen, som allerede er lavere enn for befolkningen generelt.

Det er positivt å registrere at mange innvandrere lykkes godt i både utdanning og arbeid, og vi ser en gledelig tendens blant 2. generasjons innvandrere til økt tilbøyelighet til å ta høyere utdanning. Det er imidlertid avgjørende at inkluderingen finner sin form og at vi kan motvirke eventuelle tendenser til sosial ekskludering og fremvekst av parallellsamfunn. En slik utvikling vil i så fall kunne føre til økende sosiale og kulturelle motsetninger, og med store kostnader for samfunnet.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet peker i høringsbrevet av 12.10 på at dersom mange ektefeller hentes fra utlandet, og spesielt hvis de hentes uten partenes egen vilje, vil det kunne påvirke integreringen. Videre pekes det på at ved omfattende bruk av henteekteskap,

både de som inngås frivillig og de som inngås under tvang, vil stadig flere unge mennesker innenfor innvandrer miljøene ikke ha fått del i en felles plattform i det norske samfunnet gjennom norsk skolegang. De gruppene i Norge som praktiserer tradisjoner med arrangerte ekteskap, er samtidig grupper som generelt møter betydelige utfordringer i forhold til sin tilpassning, heter det videre i høringsbrevet.

NHO anser tiltak mot tvangsekteskap som viktig og riktig for å beskytte unge med innvandringsbakgrunn. Men vel så viktig, sett fra vår side, er det at slike tiltak vil redusere det store antall henteekteskap. Når 75 % i enkelte innvandrergrupper henter ektefeller fra opprinnelseslandet, får det som konsekvens at integreringen må starte "på nytt" gang på gang. Slik praksis kan også i visse sammenhenger forsinke og forvanske tilpassningsprosessene.

Det er knyttet både etiske og moralske problemstillinger til å innføre begrensninger på enkeltpersoners handlefrihet, men ut fra et integreringsperspektiv vil NHO likevel støtte forslaget om å heve aldersgrensen for henteekteskap for å forebygge at integreringen må "starte på nytt" for hvert henteekteskap. Ifølge tallene i departementets høringsbrev er 17 % av de ca 1500 registrerte henteekteskapene inngått av personer under 21 år. En aldersgrense som er høyere enn den foreslåtte, bør derfor vurderes. Her viser vi til Danmark som har satt grensen til 24 år. En grense som har vist seg å ha effekt.

Videre vil vi anbefale at man når det gjelder tilknytningskrav, vurderer en regel om at ektefellenes samlede tilknytning til Norge skal være sterkere enn deres samlede tilknytning til et annet land, jf forslag 3. Videre vil vi anbefale at forslag 2 med incentiver vurderes "Herboende må ha arbeid/studert i Norge de siste tre årene før oppholdstillatelse for ektefellen/samboeren kan innvilges".

Oppsummert:

- Hensynet til å kunne gjennomføre vellykket integrering i Norge må tillegges avgjørende vekt i denne saken.
- Til høringsbrevet 1.1: NHO støtter innføring av et alderskrav for oppholdstillatelse for ektefeller/samboere. En aldersgrense som er høyere enn den foreslåtte, bør vurderes. Innføring av aldersgrense bør kombineres med tiltak for å hindre at unge personer holdes tilbake i opprinnelseslandet til alderskravet er oppfylt.
- Til høringsbrevet 1.2: NHO mener forslagene som vil bidra positivt i forhold til integrering må prioriteres. Det trekkes i retning av forslag 2 og 3.
- Høringsbrevet 1.3: NHO går inn for at tiltakene oppheves når herboende fyller 28 år.

Vennlig hilsen
Næringslivets Hovedorganisasjon

Sigrun Vågeng
Direktør